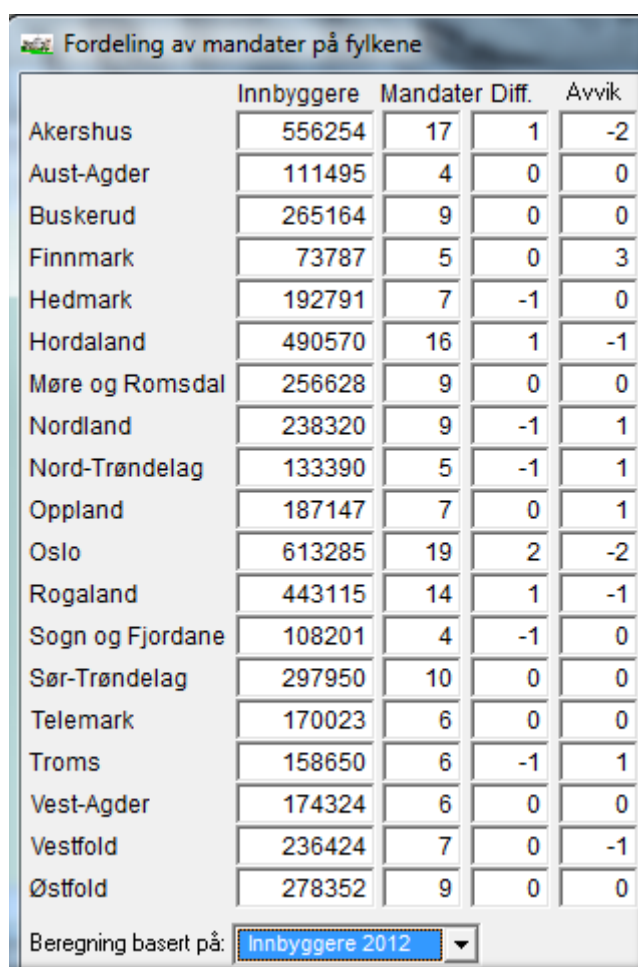

Ny fordeling av stortingsmandatene ved valget i 2013

Før annet hvert stortingsvalg skal fordelingen av stortingsmandater på fylkene justeres i tråd med befolkningsutviklingen. Denne justeringen skjer i henhold til folketallet pr. 1.januar året før valget. Det betyr at folketallet pr. 1.1.2012 er utgangspunkt for den mandatfordeling som skal gjelde ved stortingsvalgene i 2013 og 2017. Tabellen under viser hvor mange mandater hvert fylke vil få, endringene sammenlignet med fordelingen som gjaldt ved valgene i 2005 og 2009, og endelig avviket mellom antall mandater og det antall mandater fylket ville fått hvis valgordningen bare hadde tatt hensyn til folketallet og ikke til arealet i tillegg.

	Innbyggere	Mandater	Diff.	Åvvik
Akershus	556254	17	1	-2
Aust-Agder	111495	4	0	0
Buskerud	265164	9	0	0
Finnmark	73787	5	0	3
Hedmark	192791	7	-1	0
Hordaland	490570	16	1	-1
Møre og Romsdal	256628	9	0	0
Nordland	238320	9	-1	1
Nord-Trøndelag	133390	5	-1	1
Oppland	187147	7	0	1
Oslo	613285	19	2	-2
Rogaland	443115	14	1	-1
Sogn og Fjordane	108201	4	-1	0
Sør-Trøndelag	297950	10	0	0
Telemark	170023	6	0	0
Troms	158650	6	-1	1
Vest-Agder	174324	6	0	0
Vestfold	236424	7	0	-1
Østfold	278352	9	0	0

Beregning basert på:

Som vi ser vil Akershus, Hordaland og Rogaland få ett mandat mer enn i dag, mens Oslo vil få to mandater mer. De fylkene som mister et mandat er Hedmark, Nordland, Nord-Trøndelag, Sogn og Fjordane og Troms. Det vil si at fem mandater bytter fylke. Men selv om de folkerike fylkene får flere mandater, ser vi av kolonnen ytterst til høyre at både Akershus og Oslo fortsatt vil ha to mandater mindre enn med en geografisk proporsjonal ordning (der bare folketall teller med), mens Hordaland, Rogaland og Vestfold vil ha ett mandat mindre. Sett under ett vil imidlertid den geografiske skjevheten være mindre enn før.¹ Legg imidlertid merke til at Finnmark bare ville fått to mandater med en geografisk proporsjonal ordning. Ettersom det siste mandatet er et utjevningsmandat, vil det bety ett eneste distriktsmandat.

¹ Gallaghers disproportjonalitetsindeks var 2,18 målt etter den geografiske fordelingen av mandatene pr.1.1.2004 som var utgangspunkt for fordelingen ved valgene i 2005 og 2009. Tilsvarende tall pr. 1.1.2012 er 1,77.

Hvis man endrer valgordningen i en mer geografisk proporsjonal retning, vil det være rimelig å vente at man innførte et minstetall på mandater i et fylke, f.eks. fire.

Hvilke konsekvenser ville dette fått for stortingsvalget i 2009?

Men hvor stor betydning vil den nye mandatfordelingen få for partiene? Ikke nødvendigvis særlig stor. La oss bruke stortingsvalget i 2009 som eksempel. Hvis vi foretar en ny beregning av valgoppgjøret i 2009 basert på den nye fylkesfordelingen, ville vi fått følgende mandatfordeling mellom partiene:

Mandatfordeling for hele landet							
Stortingsvalg 2009. I alt: 2682903 stemmer						LSq = 2.34	
Sainte Laguë - 1.4 - 4.0 - 150 - 19						Arealfaktor: 1.8	
Parti	Stemmer	Prosent	Distrikt	Utjevning	Sum	Diff. 2009	Prop.
Rødt	36219	1.3	1	0	1	1	-0.71
Pen	11900	0.4	0	0	0	0	-0.40
SV	166361	6.2	5	6	11	0	0.31
A	949049	35.4	62	1	63	-1	1.88
V	104144	3.9	3	0	3	1	-2.12
KrF	148748	5.5	5	5	10	0	0.42
SP	165006	6.2	9	2	11	0	0.31
H	462458	17.2	27	3	30	0	0.55
FrP	614717	22.9	38	2	40	-1	0.77
Andre	24301	1.0	0	0	0	0	-1.00

Rødt ville kommet inn (fra Oslo), mens Venstre ville fått et ekstra mandat (fra Hordaland i tillegg til mandatene fra Oslo og Akershus), Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet ville mistet ett mandat hver. FrP ville mistet sitt utjevningsmandat i Nordland, mens regnestykket er mer komplisert for Ap. Ap ville mistet et distriktsmandat i fire av de fylkene som får et mandat mindre (Hedmark, Nord-Trøndelag, Sogn og Fjordane og Troms), mens de ville vunnet et mandat i to av de fylkene som får flere mandater (Akershus og Oslo). I tillegg ville de knepet et utjevningsmandat i Vest-Agder. Altså en gevinst på tre mandater og tap på fire.

Dette betyr at de rødgrønne partiene samlet ville fått 85 mandater og beholdt regjeringsmakten, selv om de ville mistet ett mandat sammenlignet med valget i 2009. I tillegg ville Rødt kommet inn med ett mandat, slik at balansen mellom blokkene ville vært den samme.

Vil fordelingene endre seg ytterligere i årene framover?

Som følge av endringer i bosettingsmønsteret vil det kunne bli endringer i mandatfordelingen også i årene som kommer. Statistisk sentralbyrå har foretatt framskrivninger av folketallet for 2020 og 2030 (beregningene er basert på det mellomalternativet MMMM, dvs. mellomnivået for fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og nettoinnvandring.). Tabellen under viser hvordan dette vil slå ut for de enkelte fylker sammenlignet med den fordelingen som gjaldt ved stortingsvalgene i 2005 og 2009. Kolonnen lengst til høyre viser mandatfordelingen i 2030 uten arealfaktorer, det vil si der fordelingen er proporsjonal med folketallet.

Fylke	Mandater 2005-2009	Mandater 2013-2017	Mandater SSB 2020	Mandater SSB 2030	Mandater SSB 2030 uten arealfaktor
Akershus	16	17	18	19	20
Aust-Agder	4	4	4	4	4
Buskerud	9	9	9	9	9
Finnmark	5	5	5	4	2
Hedmark	8	7	7	7	6
Hordaland	15	16	16	16	17
Møre og Romsdal	9	9	8	8	8
Nordland	10	9	9	8	7
Nord- Trøndelag	6	5	5	5	4
Oppland	7	7	7	6	6
Oslo	17	19	19	20	23
Rogaland	13	14	14	15	16
Sogn og Fjordane	5	4	4	4	3
Sør- Trøndelag	10	10	10	10	10
Telemark	6	6	6	6	5
Troms	7	6	6	6	5
Vest-Agder	6	6	6	6	6
Vestfold	7	7	7	7	8
Østfold	9	9	9	9	10

[Alle beregningene er gjort med dataprogrammet [Celius](#)]